

מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה
בית הדין למשמעת של עובדי המדינה

ה' טבת תשפ"ד
17 בדצמבר 2023

0491-0022-2023-002079
בד"מ : 52.22

בבית הדין למשמעת של עובדי המדינה

בפני : עו"ד אורי כהן – אב בית הדין
עו"ד יוחנן יצחק
מר יהודה תמר
- יו"ר מותב
- חבר מותב
- חבר מותב

התובעת: נציבות שירות המדינה
ע"י ב"כ עו"ד אנסטסיה שפרנובסקי

הנאשם: רון שכטר

ב"כ הנאשם: עו"ד אילה הוניגמן

נציג המשרד: גב' פולה לוינסון

גזר דין

1. הנאשם רון שכטר, עובד משרד ראש הממשלה יחידת הסמך נתיב, שהועסק משנת 2014 ועד להשעייתו ביום 20.10.2021 בתפקיד ממונה קונסולרי, הורשע על ידינו בעבירות לפי סעיפים 17(1), (2) ו-3 לחוק שירות המדינה (משמעת) התשכ"ג – 1963 (להלן – החוק), וזאת בהתייחס לכל אחד משלושת האישומים שבתובענה:

א. האישום הראשון

פעולות בניגוד עניינים פוטנציאלי, במיזם שנקרא "אומת החלל של אסגרדיה" (להלן – אסגרדיה), תוך ביצוע עבודה פרטית ללא היתר. בהכרעת הדין קבענו כי פניית אנשי אסגרדיה לנאשם נעשתה נוכח פעילותו והכשרתו כקונסול לענייני הגירה בנתיב, ובהצטרפותו למיזם אסגרדיה הוא שם עצמו במצב של חשש לניגוד עניינים. עוד נקבע כי הנאשם קיבל הכנסה כספית וטובות הנאה אחרות מארגון אסגרדיה, אשר לא דווחו למעבידיו בנתיב; הנאשם לא ביקש וממילא לא קיבל, היתר לעבודה פרטית כנדרש.

ב. האישום השני

מתן טיפול קונסולרי לשתי משפחות עימן היה לנאשם קשר חברי קרוב, תוך שהוא מעניק להן העדפות ופועל בעניינם במצב של ניגוד עניינים. בהכרעת הדין קבענו כי הנאשם עסק, במהלך עבודתו, בענייני מקורביו תוך ניגוד עניינים של ממש. הנאשם הפר פעם אחר פעם כללים מהותיים לשירות המדינה, והתעלם מאיסורים שחלו עליו כעובד ציבור. הנאשם שם עצמו במצב של ניגוד עניינים אישי בו היתה קיימת התנגשות ברורה בין אינטרס אישי שלו לקדם עניינם של מקורביו, לבין התפקיד הציבורי שהיה עליו למלא. ברי שהתנגשות זו השפיעה על שיקול דעתו, והיה עליו מלכתחילה למשוך ידיו ממתן כל המלצה/החלטה לגביהם.

ג. האישום השלישי

ביצוע נסיעות פרטיות לחו"ל, מבלי לדווח עליהן לממונה עליו או למחלקת הביטחון וזאת בניגוד להנחייה שקיבל. נקבע כי הנאשם עובד ותיק ומנוסה, עשה דין לעצמו והתעלם מנהלים ומכללים להם היה כפוף; מימד של חומרה התווסף למעשיו של הנאשם נוכח מעמדו בתפקיד עתיר אחריות בארגון נתיב, בגינו נהנה ממידת אמון בלתי מסוייגת.

2. ביום 3.12.2023 נשמעו טיעוני הצדדים לאמצעי המשמעת, אך קודם לכן הועלו עדויות אופי מטעם ההגנה.

א. עדויות אופי

1) עדותו של עו"ד דמיטרי קוגן

- (א) העד משמש פרקליט בפרקליטות דרום (אזרחי), ועוסק בשלוש או ארבע השנים האחרונות בתחום המעמד בישראל מכח חוק השבות; בתוך כך, מייצג את המדינה בעתירות בעניין רשות האוכלוסין, ובכללן עתירות לביטול מעמד או אזרחות ישראלית שניתנה מטעם לשכת הקשר נתיב בהתאם לחוק השבות.
- (ב) הנאשם עזר לעד בייצוג המדינה בשתי עתירות מרכזיות בהן המדינה ביקשה לבטל מעמד מכוח חוק השבות של אנשים שנכנסו ארצה; העד התרשם שהנאשם אדם ערכי ואיש מקצועי מעולה, אשר פעל ככל הניתן על מנת להביא כל מידע אפשרי שיהיה בו כדי לייצג נאמנה את המדינה.
- (ג) הנאשם העיד בבתי המשפט והאיר את עיני השופטים בסוגיות שלא היו מוכרות להם.

(2) עדותו של הרב אשר ארנטרה

- (א) העד סגן ראש ענף עגונות ובירורי יהדות בהנהלת בתי הדין הרבניים ; הקשר שלו עם ארגון נתיב מזה 30 שנה.
- (ב) מאז שהנאשם נקלט לנתיב, עמד איתו העד בקשר רצוף ונפגש עימו לבחינת תיקים בהם התעורר ספק לגבי יהדותם של אנשים שהגיעו ארצה.
- (ג) העד התרשם מחוכמתו של הנאשם, ממסירותו לעבודה ומחריצותו (מעיד שהנאשם יכול היה להשיג מידע שאחרים לא הצליחו להשיג).
- (ד) סייע למדינה בהצלחתה בדיונים בפני בג"צ.

(3) עו"ד מיכל שטרית רול

- (א) העדה משמשת מאז שנת 2011, יועצת משפטית של משרד העליה והקליטה.
- (ב) מכירה את הנאשם משנת 2003 עת הגיע למטה נתיב.
- (ג) במסגרת קשרי העבודה ההדוקים עם ארגון נתיב למדה להכיר את הנאשם כאיש מקצוע מעולה, המכיר היטב את הנוהלים, מבין את ההגיון מאחוריהם ואת הבדיקות הנדרשות על מנת לבדוק זכאותו של אדם לפי חוק השבות.
- (ד) יהיה זה חטא כלפי שירות המדינה לאבד עובד מסוגו של הנאשם, אשר לווה כל השנים את תיקי בתי המשפט בהקשרים של ארגון נתיב.

(4) עדותה של גב' מזל כהן

- (א) העדה פרשה מעבודתה לאחר 45 שנות עבודה, בתפקידה האחרון הייתה מנהלת אגף אשרות וזרים ברשות האוכלוסין וההגירה.
- (ב) הכירה את הנאשם מאז שנת 2005 או 2006, ועבדה עימו באופן יומיומי משנת 2015 לערך.
- (ג) התרשמה ממקצועיותו, מהיקף ידיעותיו וממסירותו ; בישיבות הוועדה ההומניטרית הבין משרדית הגיע הנאשם מוכן והציג הדברים באופן מדויק ואמיתי.
- (ד) תרם להצלחת המדינה בתיקים שנדונו בבג"צ, ניתן היה לסמוך עליו.
- (ה) מבחינה אישית מדובר באדם נעים הליכות, שעזר גם לעובדי הלשכות בכל הארץ וזאת באורך רוח ובצורה ברורה.

5) עדותה של גב' סופה לנדבר

- (א) העדה שימשה בעבר חברת כנסת ושרת העליה והקליטה, והיתה ממונה במשך 10 שנים על ארגון נתיב.
- (ב) מעידה על אמינותו הרבה של הנאשם על נאמנותו לקליטת העליה, ועל הידע הרחב שלו בתחום (למדה ממנו המון).
- (ג) הנאשם הצטיין בעבודתו והכשיר קונסולים.

ב. טיעוני התביעה

- 1) הנאשם יליד 1969, בן 54, מבוטח בפנסיה צוברת, מושעה מ-20.10.2021.
- 2) התביעה מבקשת להטיל עליו את אמצעי המשמעת הבאים: נזיפה חמורה; פיטורים לאלתר (תוך שלילת פיצויי הפיטורים המגיעים לנאשם על פי דין); פסילה לצמיתות לכל תפקיד בארגון נתיב; פסילה ל-15 שנים לכל תפקיד בשירות המדינה.
- 3) יש ליתן הדעת למעמדו של הנאשם בארגון נתיב, ולרגישויות הכרוכות במילוי התפקיד שהוא מילא; בתקופת ביצוע המעשים הועסק הנאשם בתפקיד קונסולרי במטה נתיב בירושלים.
- 4) ההחלטה להשעיית הנאשם היתה בשל חומרת החשדות נגדו, ובהתחשבות בעמדת נתיב באותה תקופה.
- 5) אין חולק כי מבחינה מקצועית הנאשם היה עובד מוערך, מקצועי ובעל ידע. הוא חונך דורות של קונסולים בנתיב, ושימש להם דוגמא.
- 6) הנאשם הורשע בדין משמעתי בעבירות חמורות הפוגעות בליבת עיסוקו; מעמדו המיוחד והצטיינותו עומדים לו לרועץ (התובעת היפנתה לעש"מ 4203/07 בוגייבסקי שם נפסק כי בכירותו ומרכזיותו של הנאשם בעבודת המחוז עמדו לו לרועץ).
- 7) בית הדין קבע בהכרעת דינו כי נוכח מעמדו המיוחד של הנאשם ותפקידו בנתיב, הוא נהנה ממידת אמון בלתי מסוייגת.
- 8) העבירות בהן הורשע הנאשם נוגעות ללב יחסי האמון בין עובד ומעסיקו, אמון זה נשבר ולא ניתן לתקנו עוד (ב-ע"ע 189/03 גירית בע"מ נ' מרדכי אביב, נפסק כי חוזה העבודה בין מעסיק לעובד הוא חוזה לטווח ארוך המושתת על אמון הדדי בין הצדדים; לענין חשיבות אמון הציבור ברשויות השלטון, ראה גם בג"צ 5853/07 בענין אמונה- תנועת האישה הלאומית; בג"צ 6163/92 בענין יואל אייזנברג; ע"ע 478/07 בענין שוקי ויטה).

9) מעשיו של הנאשם נעשו בקשר הדוק למילוי תפקידו בנתיב, ויש בכך נסיבה לחומרה. הנאשם ניצל מעמדו והקשרים שצבר עם עובדים ממשרדים אחרים.

נוכח מעמדו ותפקידו יש להחמיר עימו ולהרחיקו משירות המדינה לתקופה ממושכת (התובעת היפנתה ל-עש"מ 100827/02 בענין אברהם ספיר).

10) שמו של הנאשם מזוהה באופן מובהק עם הארגון בו הוא מועסק, ועדויות על כך שמענו מכל עדי האופי שהעידו בבית הדין וגם מהנאשם עצמו; כשלונם של הנאשם ככשלונו של ארגון נתיב עצמו.

11) יש לקבל את עדויות האופי בערבון מוגבל, שהרי ספק אם הם קראו את הכרעת הדין ביחס לנאשם.

12) הנאשם מייצג בעבור המבקשים לעלות ארצה את שירות המדינה וערכיו. נוכח הרשעתו בעבירות הנוגעות לניגוד ענייניו האישיים תוך מתן טיפול מזורז ומועדף לחבריו הקרובים – פגיעתו בתדמית שירות המדינה חמורה ביותר.

13) מיהות תפקידו של נאשם ובכירותו חייבו אותו לעמוד בסטנדרט התנהגות מחמיר במיוחד, ואם כשל במעשיו אין מנוס מהרחקתו משירות המדינה לתקופה ממושכת (עש"מ 6713/96 בענין בן אשר; עש"מ 4123/95 בענין יוסף אור).

14) הנאשם הורשע בשלושה אישומים. הראשון – בכך שעבד עבודה פרטית ללא היתר במיזם אסגרדיה, תוך שהעמיד עצמו במצב של ניגוד עניינים מוסדי בין תפקידו בנתיב לבין עבודתו במיזם מפוקפק זה (בתוך כך שילשל הנאשם לכיסו בתקופה קצרה ביותר סך של 58 אלף יורו); השני – הנאשם הורשע בגין פעולות שעשה תוך ניגוד עניינים אישי, שעה שהעניק למקורביו טיפול מזורז ומועדף בניגוד לנהלים. אין ספק שמדובר באישום חמור מאוד, שעולה ממנו בבירור כי הנאשם ניצל את מעמדו בארגון, ובנוסף פנה לעובדי מדינה נוספים והכשילם; השלישי – הנאשם עשה דין לעצמו וב-8 נסיעות פרטיות לפחות למדינות יעד של נתיב, הפר הנחיות מחייבות של מנכ"ט הארגון. הנאשם בעל סיווג בטחוני גבוה ביותר, והיה מודע לרגישויות הביטחוניות לסיכונים בנוכחותו במדינות היעד (בנסיעות שעליהן לא דיווח הוא ביצע פעולות לטובת מיזם אסגרדיה).

15) חומרת כל אישום באופן נפרד לא כל שכן החומרה המצטברת משלושת האישומים, מצדיקה כשלעצמה את פיטוריו המידיים של הנאשם משירות המדינה ואת הרחקתו לתקופות ממושכות מהשירות; בנוסף בנסיבות דגן יש הצדקה להטיל עליו אמצעי משמעת כלכלי, ולשלול ממנו פיצויי פיטורים.

16) אמצעי המשמעת המבוקשים יענו על תכליות הדין המשמעתית ובכללן הגנה על שמו הטוב של שירות המדינה.

17) בדין המשמעת יש להעדיף את האינטרס הציבורי על פני נסיבותיו האישיות של המדינה (עש"מ 3666/06 בענין אחמד חסן אסדי; עש"מ 356/06 בענין פלוני; עש"מ 7111/02 בענין יאיר אשוואל; עש"מ 377/07 בענין יוסף אסדו).

18) ניתן להקיש מגזר הדין שניתן בבד"מ 53.22 בענין סמדי רצבי, הגם שאותו מקרה הרבה פחות חמור מהמקרה שלפנינו, הסתיים בהסדר טיעון. עם זאת, יש חשיבות לקביעת בית הדין אודות סטנדרט ההתנהגות הגבוהה המצופה מעובדים המועסקים בתפקידים דיפלומטיים.

19) זכותו של כל נאשם לנהל הגנתו כראות עיניו, אולם במקרה שלפנינו הנאשם זלזל בארגון בו הועסק, בממונים עליו ובעמיתיו לעבודה.

20) הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו, ולא הפנים הפסול שבדק בהם.

ג. עמדת המשרד

המשרד לא הביע דיעה לגבי אמצעי משמעת כלשהוא שיש להטיל על הנאשם עקב הרשעתו, ונציגתו הסתפקה באמירה שעמדת נתיב היא שהנאשם נענש מספיק מעצם השעייתו.

ד. טיעוני ההגנה

1) העבודה הפרטית שביצע הנאשם לא היתה על חשבון שעות העבודה, וגם הכספים שקיבל הנאשם הם זעומים ביחס לעבודות פרטיות (הבעיה באישום הראשון מתמצית בכך שהוא לא קיבל היתר, ובנוסף נמצא בחשש לניגוד עניינים).

2) הנאשם לא פגע בנתיב עקב עבודתו באסגרדיה, או שהסגיר סודות מדינה. הוא נחקר על ידי המשטרה והתיק נגדו נסגר; הנושא נבחן על ידי שב"כ שאישר את הפעילות.

3) לגבי טיפולו בשתי המשפחות שהוא מכיר (כמתואר באישום השני), אין ספק שהיה צריך להעביר לטיפול של אחר; עם זאת, תיקים בגין מעשים כאלה מגיעים לפתחו של בית הדין בהיקפים יותר גדולים.

4) הנאשם טיפל לאורך השנים באלפי אנשים ולא נטענה נגדו כל טענה.

5) משלושת האישומים בגינם הורשע הנאשם עולה באופן ברור שמישהו "חיפש" אותו.

6) יש לתת הדעת והמשקל לעדויות האופי מטעם פרקליטות המדינה הרואה בנאשם שומר סף מטעם; מבחינתם, הנאשם הוא "אחרון המוהיקנים"

- בארגון נתיב; ארגון זה רקוב ומושחת עד היסוד, המדובר בגוף פוליטי מסואב; אנשים בהנהלת הארגון התעלמו מההנחיות והכניסו ארצה "בסיטונאות", אנשים שלא זכאים לכך.
- (7) היועצת המשפטית של משרד הקליטה, שמסרה עדות אופי לגבי הנאשם, היא אישה זהירה מדודה ושמרנית.
- (8) גם פרקליטת מחוז ירושלים (אזרחי) לשעבר, עו"ד כוכבית נצח דולב, כתבה בשבח וציינה שמדובר בעובד מקצועי, מוכשר וחרוץ, שסייע לכל הפרקליטים בעתירות נגד נתיב.
- (9) אין טענה שהנאשם לקח שלא כדין כספים לכיסו, או דווח דיווחים כוזבים.
- (10) הנאשם הוא נכס לשירות הציבורי.
- (11) מכתבי השבח וההערכה שנמסרו לבית הדין ביחס לנאשם מדברים בעד עצמם; הדברים נכתבו על ידי גורמים בכירים מאוד במערכת; המדובר באנשים שהם במהותם שומרי סף מן הדרגה הראשונה, ואין סיכוי שיאמרו שהנאשם אדם ערכי, ישר ומסור לשירות הציבורי אלמלא היו סבורים כך.
- (12) בארגון נתיב נשאר מגדלור אחד בלבד, והוא הנאשם.
- (13) הנאשם התלונן על שחיתות, זומן לחוקר המשמעת ודבר לא נעשה; האנשים בלשכות המשפטיות ובפרקליטות יודעים מי המושחתים האמיתיים, ואילו את הנאשם טורחים להעמיד לדין בגין שני ניגודי אינטרסים קלים. לכן התחושה היא של תסכול גדול מאוד; יש לראות "התמונה הגדולה".
- (14) הרשעת הנאשם באישומי התובענה אינה יכולה להצדיק בשום צורה ובדרך אמצעי משמעת של פיטורים.
- (15) עמדת המשרד לאמצעי המשמעת שונתה לאחר שהשר והמנכ"לית הקודמת התחלפו.
- (16) בית הדין מתבקש להטיל על הנאשם אמצעי משמעת מדודים, ולהימנע מפיטוריו או מהעברתו מתפקידו.

ה. דבר הנאשם (הנאשם מסר הדברים בע"פ והגישם גם בכתב)

- (1) עלה ארצה לבדו בגיל 21 (לפני למעלה מ-33 שנים), זאת ממניעים ציוניים אמיתיים ותוך שהחליט להקדיש חייו להבאת יהודי התפוצות ארצה.
- (2) לאחר שירותו הצבאי בצה"ל, למד לימודי תואר ראשון בתחום יחסים בין לאומיים ולימודי מזרח אירופה; עם סיום הלימודים ולאחר מספר שנות עבודה בכנסת ישראל, התגייס בשנת 1999 לארגון נתיב.
- (3) בשנת 1999 נשלח לשמש ראש שלוחת נתיב וקונסול לענייני עליה במינסק (בלארוס) ונשא בתפקיד במשך 4 שנים; במסגרת זאת פעל להבאתם ארצה

- של אלפי יהודים זכאי חוק השבות, וגם ניהל פרויקט יחודי ורגיש של איתור ילדים יהודים יתומים והבאתם ארצה.
- (4) בשנת 2003, לאחר שסיים בהצטיינות את שליחותו, שב ארצה והצטרף, כעובד מן המניין, למחלקה הקונסולרית במטה נתיב.
- (5) במשך 20 שנה ביצע שורה של תפקידים בתחום הקונסולרי, ביניהם קביעת הזכאות למבקשי מעמד בישראל, ונתן המלצות לרשות האוכלוסין של משרד הפנים.
- (6) במשך 14 שנה עסק בניהול והוראה בקורס השליחים בנתיב, והכשיר דורות המשך של קונסולים לעבודה בנציגויות ישראל בחו"ל.
- (7) במשך 10 שנים שימש נציג הארגון וקונסול נייד במדינות הקווקז (גיאורגיה, ארמניה ואזרבייג'ן) והנפיק אלפי אשרות עליה לישראל.
- (8) במשך 15 שנים טיפל במאות עתירות שהוגשו לבג"צ ולבתי המשפט המחוזיים נגד החלטות המדינה לאי מתן מעמד מכוח חוק השבות. על כך זכה לשבחים ולהערכה מכלל הגורמים הנוגעים בדבר במערכת המשפטית.
- (9) בשנת 2008 (בעת מלחמת רוסיה-גאורגיה) ניהל מבצעים להצלחת חיים של יהודי גיאורגיה והעלתם ארצה; בשנת 2022 (במהלך מלחמה רוסיה-אוקראינה) ניהל מבצע להצלת יהודי אוקראינה.
- (10) במסגרת תפקידיו השונים ביצע משימות רגישות וחשאיות רבות.
- (11) ב-7 השנים האחרונות נאלץ להתמודד עם מסכת הכפשות קשה, התעמריות והתנכלויות מצד גורמים בהנהלת הארגון. יחס זה פוגע בו פגיעה מתמשכת, וגורם נזק למצב הרגשי שלו ושל בני משפחתו.
- (12) לוקח אחריות על המעשים שקבע בית הדין. עם זאת משוכנע שבית הדין יבין את עומק המורכבות של המצב עימו הוא מתמודד בשנים האחרונות.
- (13) מבקש לשוב לעבודתו, בה רואה את שליחות חייו.

ו. מסמכים שהוגשו לבית הדין

- (1) עדויות אופי בכתב (המלצות ודברי שבח והערכה
- (א) מכתבה מיום 29.11.23 של עו"ד כוכבית דולב, ששימשה בין החודשים מאי 2015 – מאי 2023 פרקליטת מחוז ירושלים (אזרחי).
- (ב) חוות דעת מיום 30.11.23 מאת גב' סופה לנדבר (לשעבר ח"כ ושרת העליה והקליטה).
- (ג) המלצה מיום 29.11.23 מאת עו"ד תהילה שחן, מנהלת מחלקה בכירה יעוץ משפטי (דרום), יועצת משפטית למרחב דרום, רשות האוכלוסין וההגירה.

- (ד) המלצה מיום 17.12.17 מאת עו"ד אסנת מנדל, לשעבר מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה.
- (ה) המלצה מיום 22.10.15 מאת מר חנן אחיטוב, לשעבר ראש תחום קונסולרי בארגון נתיב.
- (ו) חוות דעת מיום 24.1.18 מאת מר נתן שרנסקי, לשעבר ח"כ ושר.
- (ז) מכתב מיום 17.12.17 מאת גב' סטלה ראפ, ששימשה סמנכ"ל לעניינים קונסולרים במשרד החוץ.
- (ח) המלצה מיום 23.7.15 מאת מר רפאל הרפז, ששימש שגריר ישראל באזרביג'אן.
- (ט) מכתב המלצה מיום 14.12.17 מאת מר שבתאי צור, לשעבר שגריר ישראל בגיאורגיה.
- (י) המלצה מיום 18.12.17 מאת מר עמוס ארבל, ששימש מנהל אגף מרשם ומעמד ברשות האוכלוסין וההגירה.
- (יא) המלצה מיום 18.12.17 מאת הגב' מזל כהן, ששימשה מנהלת תחום אשרות באגף למרשם ומעמד של רשות האוכלוסין וההגירה.
- (יב) המלצה מיום 21.1.18 מאת עו"ד טובה פינקלשטיין, ששימשה יו"ר הוועדה להכרה במנטרלים מצ'רנוביל (הנאשם שימש חבר הוועדה, כנציג ארגון נתיב).
- (יג) מכתב המלצה מיום 17.12.17 מאת מר סרגיי אוקלנד, ששימש סגן ומ"מ ראש העיר מגדל העמק.
- (יד) מכתב מיום 5.2.17 מאת הגב' סופה לנדבר (לשעבר ח"כ ושרת הקליטה והעלייה), בו היא מודה לו על תרומתו להצלת הנסיעה למזרח הרחוק ברוסיה למפגשים עם עולים פוטנציאליים.
- (טו) מכתב תודה והערכה מיום 8.9.16 מאת הגב' סופה לנדבר על ארגון הביקורים במפגשים הקונסולריים בערים שונות ברוסיה.
- (טז) מכתב שבח והוקרה מיום 13.7.22 שהופנה ממר יואל חדד, מנהל מחלקת קליטה ועלייה בעיריית טבריה לגב' נטע ריסקין-פלג, ששימשה ראש נתיב.

(2) תעודות

- (א) תעודת הוקרה מחודש אפריל 2009 שהוענקה לנאשם על ידי הגב' נעמי בן עמי, ששימשה ראש נתיב, זאת בגין פעילותו ותרומתו של הנאשם לביצוע מוצלח של משימות וקידום יעדי הארגון בשנת 2009.

(ב) ציון לשבח מחודש מאי 2008, שניתן על ידי הגב' נעמי בן עמי, לשעבר ראש נתיב.

(ג) תעודה מחודש יוני 2009, של הענקת תואר מוסמך לנאשם במדעי המדינה – דיפלומטיה ולימודי בטחון למנהלים.

(ד) תעודה מחודש תמוז תשנ"ו של הענקת תואר בוגר במדעי החברה והרוח – יחסים בינלאומיים, לימודים רוסיים וסלאווים.

(3) דברי הנאשם (הושמע בבית הדין).

3. דיון

ההגנה אינה כופרת בביצוע המעשים בגינם הורשע הנאשם, אך מפנה אצבע מאשימה לארגון נתיב, שהוא, כך לדבריה, ארגון רקוב ומושחת עד היסוד.

אין צורך לומר שאיננו נוקטים כל עמדה ביחס לאמירה קשה זאת. נסתפק רק באמירת הברור מאליו שאף לו התקיים הרקע המתואר בהתנהלות הארגון, אין בכך כדי להכשיר את המעשים שביצע הנאשם ואשר היוו הבסיס להרשעתו המשמעתית.

בנוסף, כבר נאמר כי **"במקום שאין אנשים, השתדל להיות איש"**, ולפיכך גם חרף ההתנהלות הקלוקלת סביבו (לה טוענת ההגנה), היה על הנאשם לעשות כל מאמץ להתנהל ביושר ותוך ציות מלא לכללים.

לדאבונו הנאשם כשל בכך.

חומרת מעשיו של הנאשם עולה מהמיוחס לו בשלושת אישומי התובענה.

ביחס למעשיו באישום הראשון נקבע כי הנאשם שם עצמו בעיסוקו במיזם אסגרדיה במצב של חשש פוטנציאלי לניגוד עניינים מוסדי, זאת שעה שפניית אנשי אסגרדיה אליו, על מנת שישמש שר האזרחות במיזם, נעשתה נוכח פעילותו והכשרתו כקונסול לענייני הגירה בנתיב.

בבג"צ 11745/04 רמות למען הסביבה נ' המועצה הארצית לתכנון ובניה (ניתן ביום 4.9.08) עמד בית המשפט העליון (מפי כבוד השופטת ביניש) על הכלל של ניגוד העניינים, תוך התייחסות גם למצב של ניגוד עניינים מוסדי:

"הכלל בדבר איסור על ניגוד עניינים קובע כי אסור לעובד ציבור להימצא במצב של ניגוד עניינים בין אינטרס הקשור בהפעלת סמכותו של עובד הציבור לבין אינטרס אחר שאף עמו הוא קשור (ראו בג"ץ 531/79 סיעת "הליכוד" בעיריית פתח תקווה נ' "

מועצת פתח תקוה, פ"ד לד(2) 566, 571 (1980) (להלן: עניין סיעת הליכוד)). כלל זה, שנמנה עם כללי הצדק הטבעי, הפך לעקרון יסוד במשפטנו ותחולתו אינה מותנית בקיום הוראה סטוטורית מפורשת (ראו בג"ץ 6641/93 סיעת "צעירים למען חיפה" בעירית חיפה נ' מועצת העיר חיפה, פ"ד מח(3) 555, 559 (1994)). האיסור על ניגוד עניינים חל לא רק במצב בו אותו אינטרס אחר של עובד הציבור הוא אינטרס אישי או רכושי, אלא גם במצב של ניגוד עניינים מוסדי בו עלולים להתנגש שני אינטרסים שלטוניים עליהם מופקד עובד הציבור (ראו: עניין סיעת הליכוד בעמ' 572: בג"ץ 244/86 רביבו נ' ראש המועצה המקומית אופקים, פ"ד מב(3) 185, 183 (1988); בג"ץ 595/89 שמעון נ' דנינו, פ"ד מד(1) 409 (1990)). לאיסור המוטל על עובד ציבור להימצא במצב של ניגוד עניינים יש שתי תכליות עיקריות – האחת, הפעלת שיקולים ענייניים בלבד בעת מילוי התפקיד הציבורי ללא השפעות חיצוניות ושיקולים זרים; האחרת, הבטחת אמון הציבור ברשות, שעלול להיפגע אם פעולותיה תיראנה כמושפעות משיקולים זרים (בג"ץ 1100/95 קאסוטו נ' ראש עיריית ירושלים, פ"ד מט(3) 698, 691 (1995)).

במסגרת פעילותו באסגרדיה עבד הנאשם בעבודה פרטית ללא היתר תוך שהוא מקבל שכר וטובות הנאה אחרות מהמיזם האמור. התעלמותו של הנאשם מקיום חובתו לקבלת היתר לעבודה פרטית, מנעה מהממונים לדעת מראש כי הוא עלול להכניס עצמו למצב של ניגוד עניינים (שהוא אחד התנאים לשלילת היתר לעבודה פרטית) ולאסור זאת מבעוד מועד.

בית המשפט העליון עמד בפסיקתו על ההכרח בקבלת היתר לעבודה פרטית/נוספת.

בבר"ש 2736/11 מדינת ישראל נ' ד"ר משה פרלמוטר (ניתן ביום 24.7.11) אמר כבוד השופט רובינשטיין:

"האיסור על עבודה פרטית בלא היתר מבקש להגשים שני אינטרסים לגיטימיים של המעביד הן בשירות המדינה והן בסקטור הפרטי. בראש ובראשונה האיסור נועד למנוע היווצרות מצב של ניגוד עניינים בין עבודתו הראשית של העובד לבין העבודה הנוספת שבה הוא מעוניין לעסוק, ביחוד כאשר מדובר בעובד השירות הציבורי, האמור לשמש כנאמן של הציבור. מעבר לכך, האיסור נועד לממש את ציפייתו הסבירה של המעביד כי העובד יקדיש את תשומת לבו לעבודה שבעבורה הוא מקבל משכורת מלאה, בלי שיוסח או יופרע בשל מחויבויותיו למקום עבודה אחר (עש"מ 25205/01 נ' יו"ר רשות השידור, פ"ד נו(2) 9, 18 (השופטת – כתוארה אז – ביניש)).

הנאשם הורשע באישום השני בגין המצאותו בניגוד עניינים של ממש, שעה שהעניק טיפול קונסולרי לבני שתי משפחות עימן היה לו קשר חברי קרוב; בעיסוקו בעניין

של אותן משפחות ניצל הנאשם את מעמדו, חטא והחטיא אחרים, והפר כללים מהותיים שחלו עליו.

הנאשם התעלם מאיסורים שחלו עליו כעובד ציבורי, ופעל במצב של ניגוד עניינים אישי שהיה בו משום שחיתות המידות. זאת נוכח רשלנותו בביצוע בדיקות חיוניות לגבי מהות בקשתן של בני אותן משפחות שכלל לא השתקעו בארץ, ושספק אם בכלל הייתה להן כוונה כזאת.

בעש"מ 5493/07 טליה וינשטיין נ' מדינת ישראל – שירות התעסוקה (ניתן על ידי השופט רובינשטיין ביום 13.8.07) נאמר כי הכלל בדבר ניגוד עניינים כפול **"ראית פרגמטי. החשש שהסמכות תופעל על ידי בעל הניגוד שלא ראוי, ושנית-טעם ערכי, אמון הציבור, ורוב מילים אך למותר"**.

על מהותו וטיבו של הכלל האוסר ניגוד עניינים מצב עובדי ציבור, ראה גם: בג"ץ 531/79 סיעת הליכוד בעיריית פתח תקווה נ' מועצת עיריית פתח תקווה ואח', פ"ד לד(1) 572, 566; בג"ץ 214/79 עבדלאחי נ' יושב המועצה המקומית טירה, פ"ד לד(1) 431, 433; בג"ץ 589/89 משה שמעון נ' ראש המועצה המקומית קרית מלאכי, פ"ד מא(2) 617, 625; בג"ץ 5575/94 מהדרין בע"מ נ' ממשלת ישראל ואח', פ"ד מט(3) 133, 142-143; בג"ץ 6499/99 המפד"ל נ' הרב שלמה בן עזרא ואח' פ"ד נג(5) 606, 618-619; עש"מ 6529/03 רואי קליגר נ' נציבות שירות המדינה, פ"ד נח(1) 743, 742.

בענייננו אין מדובר בניגוד עניינים קל, או במעשים שנעשו לטובת האינטרס הציבורי, אלא בניגוד עניינים משמעותי וחריף שבא לעולם רק כתוצאה מרצונו של הנאשם לקדם את ענייניהם של מקורביו. בכך הפר הנאשם הפרה בוטה את חובת הנאמנות שהיתה מוטלת עליו, ופגע באמון הציבור בשירות הציבורי ובטוהר המידות של עובדי הציבור.

בע"פ 521/87 מדינת ישראל נ' עינב, פ"ד מח(1) 418, כתב כבוד השופט בוגייסקי כי **"ככל שגבוה יותר וחשוב יותר מעמדו של בעל התפקיד הממלכתי, כך חייבת לגבור אחריותו תקינות מעשי המינהל למניעת השחתת המידות"**.

לעניין זה נעיר כי קשה להלום ההתנהגות בה כשל הנאשם בהימצאות בחשש לניגוד עניינים מוסדי ובחשש לניגוד עניינים אישי ממשי, כהתנהגות מקצועית ומסורה שיש בה הקפדה על כללים ושמירה על טוהר המידות.

בגין האישום השלישי הורשע הנאשם בביצוע נסיעות פרטיות ל-חו"ל מבלי לדווח עליהן לממונה הבטחון בנתיב, וזאת בניגוד להנחיה שקיבל (כידוע ממונה הבטחון הוא הגורם האחראי על פעולות האבטחה מטעם הגוף הציבורי).

הנאשם עובד ותיק ומנוסה שנהנה ממידת אמון בלתי מסוייגת ממי שהיו ממונים עליו בארגון, עשה דין לעצמו, ובתוך כך התעלם מהרגישות הבטחונית והציבורית שנשא עימו תפקידו כקונסול.

ביהמ"ש העליון עמד בפסיקתו על חובת הציות של עובדי הציבור להוראות הממונים לשם קיום סדרי עבודה ראויים:

בער"מ 1/82 עירית תל-אביב נ' אלי רובין פ"ד לו(3) 579, נפסק:

"משמע, העובד בשירות כאמור נתון למרותם של הממונים עליו וחייב לקיים הוראותיהם. המשמעת היא מרכיב יסודי בשירות הציבורי כאמור ובלעדיה לא ייכון השירות ולא יוכל לקיים את המוטל עליו בהתאם לחוקים המגדירים חובתיה וסמכויותיה של הרשות המקומית. עובר לקבלה לשירות, מסורה בידי המועמד האפשרות לשקול מראש אם הוא נכון לקבל על עצמו את העבודה אשר למען ביצועה הוא מגיש את מועמדותו. אולם, אחרי שנתקבל לשירות שומה עליו לקיים הוראות הממונים עליו, לרבות ההוראות בדבר אופי תפקידו ואופן ביצועו. במילים אחרות, אחרי תחילת העבודה הופך העובד לחלק ממערכת בה נקבעים תפקידו על ידי המוסמכים לכך בתוך המסגרת אליה התקבל".

ובעש"מ 28/90 צבי צור נגד נציבות שירות המדינה (פ"ד מד(3) 575), נפסק:

"למותר לציין, כי אין להשלים עם "עשיית דין עצמית" אם העובד אינו מרוצה מהתפקיד המוטל עליו. פתוחות לפניו הדרכים המקובלות להעלות על כך, בדרך הנאותה והמקובלת, לפני בעלי הסמכות במשרדו, ואם לא יבוא אל סיפוקו, גם אז הרי פתוחה לפניו הדרך לפרוש בהסדר הולם, מוסכם ומכובד, מעבודתו ולחפש את עתידו".

חומרת מעשיו של הנאשם מתעצמת נוכח מעמדו הבכיר כקונסול בארגון נתיב בעת ביצוע המעשים.

בעש"מ 4123/95 יוסף אור נ' נציב שירות המדינה, פד"י מט(5) 184, 191 קבע בית המשפט כדלקמן:

"מהות המשרה, עובדי המדינה אף הם נבדלים זה מזה. גם אם כולם כפופים לאותו דין, יהיו אלה חוקי המדינה או כללי המשמעת, אין מקפידים עם כולם באותה מידה. כל שעובד המדינה נושא משרה רמה יותר, שיש עמה אמון רב יותר וסמכויות חזקות

יותר, כך יש מקום לדרוש ממנו שיקפיד יותר במילוי תפקידו על טוהר המידות ועל התנהגות הולמת. לעניין זה יש הבדל בין עובד בכיר, הממונה על עובדים רבים ואמור לשמש דוגמא להם ולציבור, לבין עובד זוטא.

וב-עש"מ 4203/07 בוגייסקי נ' נציבות שירות המדינה (ניתן ב- 24.6.07) נאמר: "במקרה דנא עומדת לרועץ למערער גם בכירותו ובמרכזיותו בעבודת המחוז במינהל. דווקא מעמדו כעובד מוערך ומצטיין, ואיני מקל ראש בכך ובתרומתו, מעמיד אותו בהכרח באור זרקור עז יותר כשחטא במילוי התפקיד, כדי למנוע "ממני תראו וכן תעשו" (שופטים ז', יז; ראו גם עש"מ 2699/01 חלף נ' מדינת ישראל – נציבות שירות המדינה (לא פורסם) – השופטת, כתארה אז, ביניש)".

כן ראה עמ"מ 201/09 + 204/09 (בבית המשפט המחוזי בירושלים) מדינת ישראל נ' יורם צולשיין (וערעור שכנגד), בו אמרה כב' השופטת צור: "אין ספק כי במעשים מסוג זה יש לשקול לחומרה את מעמדו הבכיר של המשיב ואת התפקיד המיוחד והרגיש בו כיהן. ככל שהמשרה בכירה ובעלת סמכויות רחבות, כך רמת הציפייה מהעובד גבוהה יותר ונדרש ממנו לשמש דוגמא לאחרים בהתנהגות נורמטיבית ללא דופי".

חומרת המעשים, אופיים ופגיעתם היתירה בשירות הציבורי מחייבים עקרונית את פיטורי הנאשם מהשירות.

עם זאת, ולאחר שחזרנו ועיינו בעדויות האופי שהובאו בפנינו, בין בכתב ובין בע"פ, החלטנו להימנע מכך.

שקלנו לקולא את ויתקו של הנאשם בעבודתו, את מקצועיותו הרבה בעבודתו לאורך השנים (עד לשלונו במעשים בגינם הורשע), את תרומתו למערכת המשפט ולקיום חוק השבות, את מסירותו הרבה לעבודה ולארגון נתיב; הנאשם זכה להערכה מצד גורמים רבים, לרבות בכירים במערכת הציבורית וביניהם נושאי תפקידים במערכת האכיפה המשפטית.

לאחר בחינת הדברים, ונוכח התכליות ההרתעתיות והמניעתיות של הדין המשמעתי ומול הצורך לשמור על תדמית השירות הציבורי ועובדיו, מצאנו שבצד ההימנעות מפיטורי הנאשם כאמור, מן הראוי להטיל עליו אמצעי משמעת של העברה מתפקיד, פסילה לתפקידים (ובכללם תפקידי קונסול ותפקידי ניהול) והורדה בדרגה - הכל לתקופה של שנתיים.

4. סוף דבר

על הנאשם יוטלו אמצעי המשמעת הבאים :

- א. נזיפה חמורה ;
- ב. הורדה בדרגה אחת למשך שנתיים ;
- ג. העברה למשך שנתיים מתפקיד קונסול לכל תפקיד אחר, על פי קביעת הנהלת נתיב בתיאום עם אגף המשמעת של נציבות שירות המדינה, ובכפוף לפסלות הנאשם לתפקידי ניהול ולתפקידים שיש בהם עיסוק/מגע ביישום הוראות חוק השבות או מתן המלצות בעניין מעמד מכח החוק האמור.
- ד. פסילה לתפקידים בארגון נתיב – הנאשם ייפסל למשך שנתיים לתפקידי קונסול בנתיב, לתפקידי ניהול, ולתפקידים שיש בהם עיסוק/מגע ביישום הוראות חוק השבות או מתן המלצות בעניין מעמד מכח החוק האמור.
- ה. פסילה לתפקידים בשירות המדינה (בנוסף לפסילה לתפקידים בארגון נתיב) – הנאשם ייפסל למשך שנתיים לתפקידי ניהול בכלל שירות המדינה, לתפקידים ברשות האוכלוסין וההגירה, ולכל תפקיד הקשור ביישום הוראות חוק השבות או בקביעת מעמד ביחס אליו ;

גזר הדין ניתן בהעדר הצדדים, ביום 17.12.23 ויישלח אליהם באמצעות הדואר האלקטרוני.

זכות ערעור לבית משפט המחוזי בירושלים תוך 30 יום מהמצאת גזר הדין לידי ב"כ הצדדים.

(-)	(-)	(-)
יהודה תמר	עו"ד יוחנן יצחק	עו"ד אורי כהן
חבר	חבר	אב בית הדין יו"ר המותב